
Kyrkomötet Kyrkolivsutskottets betänkande 2014:10

Söderblomstipendium

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2014:28 om ett Söderblomstipendium. I och med att det redan finns ett stipendium i Nathan Söderbloms namn och det finns andra vägar för finansiering av studier och fortbildning för medarbetare i Svenska kyrkan föreslår utskottet avslag på motionen.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Utskottet föreslår kyrkomötet att avslå motion 2014:28.

Motionens förslag

Motion 2014:28 av Dag Sandahl, Söderblomstipendium

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att inrätta ett Söderblomstipendium.

Bakgrund

Lagen om studieledighet ger varje anställd rätt till tjänstledighet för att studera om man varit anställd hos arbetsgivaren i minst sex månader. Det finns flera exempel på arbetsgivare inom Svenska kyrkan som uppmuntrar till studier och på olika sätt bidrar till att göra det möjligt för anställda att hämta in ny kunskap. Villkoren mellan arbetsgivare och arbetstagare varierar dock.

Det senaste kollektivavtalet om lön och allmänna anställningsvillkor för anställda i Svenska kyrkan mellan Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation och fackföreningar, bland andra Kyrkans Akademikerförbund, Vision och Akademikerförbundet SSR, tecknades i maj 2013. I avtalet finns en bestämmelse, 26 §, *Ledighet för studier*, som handlar om när en anställd får ett stipendium eller av annan anledning är aktuell för studier. I bestämmelsen framgår att en arbetstagare av arbetsgivaren kan medges att få behålla lönen eller del därav vid ledighet för studier, men att arbetsgivaren får ange särskilda villkor för att arbetstagaren ska få och behålla den lön som beviljats för ledighet. Av motsvarande statliga kollektivavtal framgår det med tydlighet att om en viss utbildning är betydelsefull för arbetsgivarens verksamhet bör denne underlätta genomförandet av sådana studier. Stipendium innebär däremot inte en rätt till ledighet utan det är arbetsgivaren som avgör detta.

Under år 2014 har den övre åldersgränsen för rätt till studiemedel höjts från 54 till 56 år och det tilläggsån som finns tillgängligt för den som övergår till studier från att tidigare ha arbetat har fördubblats. Denna förändring har skett i syfte att öka möjligheterna till studier under hela arbetslivet. Antalet veckor som man kan ta

studielån minskar dock med åldern, medan bidragsdelen av studiemedlet inte begränsas på samma sätt av åldern.

Forskarstipendier

Nämnden för utbildning, forskning och kultur gav under flera år anslag för forskarutbildning vid universiteten. Nämnden beslutade att från och med den 1 juli 2013 upphöra med utdelning av doktorandanslag och i stället pröva visstids forskartjänster inom specifika, för kyrkan angelägna områden. De redan disputerade forskarna som nu anställts integreras och bidrar i den nationella nivåns stödjande verksamhet.

Det finns ett aktuellt projekt inom den nationella satsningen på undervisning och mission för alla åldrar, *Dela tro – dela liv*, som handlar om praxisnära forskning av betydelse för Svenska kyrkans undervisning och lärande. Projektet omfattar dels de forskare som innehar de nyss inrättade forskartjänsterna samt ytterligare några externa forskare. Som exempel studeras och intervjuas mellanstadiebarn som möter kyrkorummet via en nyintroducerad metod i Sverige som kallas kyrkopedagogik. En annan forskare undersöker hur Svenska kyrkan, kristen tro, den kristna traditionen och ett antal centrala teologiska frågor kommuniceras i konfirmand- och vuxengrupper i Svenska kyrkan.

Stockholms stift har i samarbete med det svenskspråkiga universitetet Åbo Akademi och teologiska högskolan i Stockholm skapat fem doktorandtjänster, där prästen ifråga arbetar halvtid i sin församling och forskar på halvtid. Stiftet betalar 35 procent av lönen och församlingen förväntas betala resterande 65 procent, trots att prästen enbart arbetar halvtid i församlingen. Projektet startade den 1 januari 2014 och ska pågå i fem år.

Nathan Söderbloms minnesfond

Stiftelsen Nathan Söderbloms minnesfond som funnits sedan 1930-talet, stödjer genom anslag och stipendier forskning och studier med relevans för den ekumeniska rörelsen, med betoning på fredsarbete. Huvudman för fonden är Sveriges kristna råd. Förvaltningsnämnden som styr fonden är ekumeniskt sammansatt med Svenska kyrkans ärkebiskop som ordförande.

Stipendierna som fonden delar ut är främst personliga och ansökningar välkomnas från medlemmar i alla svenska kyrkor och kristna samfund. Stipendierna kan sökas för att täcka kostnader för materialinsamling, studieresor, publiceringskostnader samt deltagande i internationella kurser, konferenser och seminarier. Ett särskilt ansvarsområde för fonden är att ge stipendier för *Graduate School of Ecumenical Studies* och andra kurser vid *Ecumenical Institute i Bossey*, i Schweiz som drivs av Kyrkornas Världsråd.

Det finns således redan ett stipendium i Nathan Söderbloms namn.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2014:28.
--

Utskottet vill framhålla Nathan Söderblom som en av de mest betydelsefulla svenskar som funnits i modern tid. Hans outtröttliga strävan efter att få olika kristna samfund att samtala och samarbeta med varandra i syfte att gynna fredsutveckling, gav honom också ett välförtjänt Nobels fredspris 1930. Därför förstår utskottet mycket väl motionärens förslag om ett stipendium i Söderbloms namn. Men eftersom det

redan finns en minnesfond i Söderbloms namn som delar ut stipendier, motiverar detta utskottet att föreslå avslag på motionen.

KI 2014:10

Utskottet hänvisar till andra vägar som finns till finansiering av studier och fortbildning för medarbetare i Svenska kyrkan, dessutom tillgängligt för fler än präster.

Uppsala den 25 september 2014

På Kyrkolivsutskottets vägnar

Sofia Rosenquist, ordförande

Marie Nordström, sekreterare

Beslutande: Sofia Rosenquist, ordförande, Marie Nielsén, Daniel Larson, Birgitta Lindén, Ronny Hansson, Kekke Paulsson, Niklas Grahn, Roland Johansson, Berit Simonsson, Elisabeth Sandberg Kullenberg, Gunilla Eldebro, Lars-Erik Edlund, Elisabeth Rydström, Torbjörn Arvidsson och Marja Sandin-Wester.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Sara Waldenfors, Camilla Persson, Lissandra Rickemark, Jan Sahlin, Katarina Glas, Ulla Littgren, Jerker Schmidt, Niklas Larsson, Margareta Larsson, Ylva Wahlström och Karin Janfalk.

Biskoparna Jan-Olof Johansson och Johan Tyrberg har deltagit i utskottets överläggningar.